

Hoofdstuk 01
Algemeen en administratief
Nieuwe paragraaf 01.26 Social return

December 2016

Definitieve tekst

CROW is het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte. Deze not-for-profit-organisatie ontwikkelt, verspreidt en beheert praktisch toepasbare kennis voor beleidsvoorbereiding, planning, ontwerp, aanleg, beheer en onderhoud. Dit gebeurt in samenwerking met alle belanghebbende partijen, waaronder Rijk, provincies, gemeenten, adviesbureaus, uitvoerende bouwbedrijven in de grond-, water- en wegenbouw, toeleveranciers en vervoerorganisaties. De kennis, veelal in de vorm van richtlijnen, aanbevelingen en systematieken, vindt haar weg naar de doelgroepen via websites, publicaties, cursussen en congressen.

CROW heeft zijn activiteiten gebundeld in de clusters:

- Aanbesteden en Contracteren
- Beheer Openbare Ruimte en Infrastructuur
- Verkeer en Vervoer

CROW
Galvanistraat 1, 6716 AE Ede
Postbus 37, 6710 BA Ede
Telefoon (0318) 69 53 00
Fax (0318) 62 11 12
E-mail crow@crow.nl
Website www.crow.nl

December 2016

Dit document is het door de Beheerraad Aanbesteden en Contracteren vastgestelde document met daarin opgenomen de vastgestelde standaardteksten.

In het onderdeel ‘Toelichting RAW-systematiek’ van kunt u uitleg vinden over de uitgangspunten van de RAW-systematiek, de resultaatsbeschrijvingen en de technische bepalingen.

**Copyright © 2016, CROW, Kenniscentrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur,
Galvanistraat 1, 6716 AE Ede (telefoon 0318 - 69 53 00).
Alle rechten voorbehouden.**

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van bovengenoemde stichting, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook een gehele of gedeeltelijke bewerking.

Het is verboden wijzigingen in de systematiek en de tekst aan te brengen.

CROW en degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, hebben een zo groot mogelijke zorgvuldigheid betracht bij het formuleren en redigeren van deze publicatie. Nochtans moet de mogelijkheid niet worden uitgesloten dat in deze publicatie toch onjuistheden voorkomen. Degene die van de publicatie gebruik maakt, aanvaardt daarvoor het risico. CROW sluit, mede ten behoeve van al degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van deze publicatie.

Inhoud

Toelichting RAW-systematiek	5
Algemene toelichting	8
RAW-Catalogus met bepalingen	9
Toelichting	14

Toelichting RAW-systematiek

Algemeen

Bij het opstellen van technische bepalingen en resultaatsbeschrijvingen ten behoeve van de RAW-systematiek voor bestekken in de grond-, water- en wegenbouw- en groensector gelden de volgende uitgangspunten:

- gelijkwaardigheid van partijen;
- afbakening van verantwoordelijkheden;
- eenduidige besteksinformatie gericht op de uitvoering;
- kostenhomogeniteit;
- betaling van productie.

Met gelijkwaardigheid van partijen wordt bedoeld op de contractuele gelijkwaardigheid van partijen in de grond-, water- en wegenbouw- en de groensector. Voor de afbakening van verantwoordelijkheden wordt de verdeling aangehouden als bedoeld in de paragrafen 5 en 6 van de UAV 2012. Dit houdt in dat de opdrachtgever in beginsel de verantwoordelijkheid draagt voor het ontwerp en wat daarmee in verband staat, terwijl de aannemer in principe verantwoordelijk is voor de uitvoering en wat daarmee samenhangt.

De omschrijving van het werk en de randvoorwaarden daaraan gesteld, moeten zodanig zijn geformuleerd dat zij niet voor meer dan één uitleg vatbaar zijn. Zij moeten een duidelijke omschrijving bevatten van rechten en verplichtingen van partijen. Bij het opstellen van deze informatie moet een goede aansluiting gewaarborgd worden naar calculatie, uitvoering en bedrijfsvoering. In een volgens de RAW-systematiek opgesteld bestek wordt deze informatie verstrekt in de vorm van een beschrijvende hoeveelhedenstaat en daarop afgestemde technische en administratieve bepalingen.

Aan de besteksposten in de beschrijvende hoeveelhedenstaat wordt de eis gesteld dat zij kostenhomogeen moeten zijn. Kostenhomogeen wil zeggen dat de prijs per eenheid voor de gehele bij de bestekspost behorende hoeveelheid nagenoeg gelijk is. Indien het werk in duidelijke, meetbare besteksposten wordt omschreven, is een goede aansluiting verkregen naar calculatie, uitvoering en bedrijfsvoering. Daarmee is de basis voor betaling van geleverde productie gelegd. Tevens is het mogelijk een koppeling te leggen naar de besteksadministratie en de verrekening van meer en minder werk op verrekenbare hoeveelheden.

Het bovenstaande met betrekking tot de scheiding van verantwoordelijkheden betekent dat in een RAW-bestek de opdrachtgever het 'wat', 'waar', 'waarvan' en 'onder welke voorwaarden' zal omschrijven. De aannemer zal het 'hoe' en 'waarmee' invullen.

In de praktijk zal het bovenstaande beginsel 'vrijheid in wijze van uitvoering' niet altijd kunnen worden gerealiseerd. Afwijken is verantwoord indien:

- een onevenredig groot risico voor één van de bouwpartners ontstaat;
- een kans op onherstelbare fouten optreedt;
- slechts één bepaalde uitvoeringswijze tot het gewenste resultaat leidt;

- belangen van derden geschaad zullen worden.

Resultaatsbeschrijvingen, inleiding

Om het werk op uniforme wijze te kunnen omschrijven in een beschrijvende hoeveelhedenstaat is de RAW-Catalogus met resultaatsbeschrijvingen, dat wil zeggen met gestandaardiseerde werkbeschrijvingen, opgesteld. De resultaatsbeschrijvingen staan gesorteerd naar werkcategorie (Grondwerken, Bitumineuze verhardingen, Riolering, Groenvoorzieningen, enzovoort) in de catalogus. Deze catalogus wordt periodiek onderhouden en aangevuld met nieuwe ontwikkelingen. De in de catalogus opgenomen resultaatsbeschrijvingen voldoen aan de genoemde uitgangspunten.

Zij moeten daarbij een beschrijving bevatten van:

- het gevraagde resultaat;
- de benodigde bouwstoffen;
- de te stellen kwaliteitseisen;
- de activiteiten met inachtneming van de vrijheid die de aannemer heeft in de wijze van uitvoering en de keuze van het in te zetten materieel.

Elke resultaatsbeschrijving bevat tenslotte de kostenbeïnvloedende factoren voor het beschreven resultaat. Met behulp van resultaatsbeschrijvingen worden door de bestekschrijver besteksposten geformuleerd, die kostenhomogeen en meetbaar zijn.

Technische bepalingen

In de technische bepalingen staan de randvoorwaarden voor de uitvoering van het werk (kwaliteitseisen aan het resultaat en/of de bouwstof, toegestane afwijkingen, enzovoort). De technische bepalingen zijn complementair aan de resultaatsbeschrijvingen. Het spreekt voor zich dat deze bepalingen volledig, ondubbelzinnig en juridisch verantwoord moeten zijn. Bepalingen die algemeen te stellen zijn aan uit te voeren werken worden opgenomen in de Standaard RAW Bepalingen. Bepalingen die per werk verschillen zullen in het bestek opgenomen kunnen worden, in aanvulling op deze standaardbepalingen.

De technische bepalingen worden ingedeeld in hoofdstukken overeenkomend met de werkcategorieën en onderverdeeld in zeven vaste paragrafen, te weten:

1. Begrippen
Een afbakening c.q. beschrijving van in het bestek gebruikte termen, welke niet eenduidig zijn.
2. Eisen en uitvoering
Randvoorwaarden welke gesteld worden aan de uitvoering en kwaliteitseisen aan het verlangde resultaat.
3. Informatie-overdracht
Een beschrijving van de informatie, die opdrachtgever en aannemer elkaar ten minste

- 4. behoren te verstrekken.
Risicoverdeling en garanties
Een nadere afbakening van verantwoordelijkheden tijdens (en in bepaalde gevallen aansluitend op) de uitvoering
- 5. Bijbehorende verplichtingen
Een beschrijving van werkzaamheden, welke tot de verplichtingen van de aannemer behoren; deze werkzaamheden zijn van zodanige aard dat zij niet door middel van besteksposten verwoord worden, maar door middel van bepalingen.
- 6. Bouwstoffen
Kwaliteitseisen te stellen aan bouwstoffen, voor zover deze niet reeds zijn opgenomen in door NEN (het Nederlands Normalisatie-instituut) vastgestelde normbladen.
- 7. Meet- en verrekenmethoden
Wijze van meting en verrekening van resultaat, activiteiten en bouwstoffen.

Toelichting RAW-systematiek en GWW-Standaardbestek

Voor een uitgebreide toelichting op te hanteren criteria bij het opstellen van technische bepalingen en resultaatsbeschrijvingen wordt verwezen naar de Handleiding RAW-systematiek, hoofdstuk 01.0 Algemeen.

Beoordelingsprocedure

De door de werkgroep opgestelde resultaatsbeschrijvingen en technische bepalingen worden na gereed komen op de gestelde uitgangspunten getoetst door het bureau van CROW. Vervolgens worden zij beoordeeld door de Juridische en bestekstechnische commissie, waarna zij worden aangeboden aan de Beheerraad Aanbesteden en Contracteren ter voorlopige goedkeuring. Hierna kan tervisielegging plaatsvinden. Na verwerking van opmerkingen en commentaren uit de tervisielegging door de werkgroep, het bureau van CROW, en de Juridische en bestekstechnische commissie wordt het eindresultaat aangeboden aan de Beheerraad Aanbesteden en Contracteren ter definitieve goedkeuring en vaststelling.

Algemene toelichting

Inleiding

De teksten in dit document ‘Paragraaf 01.26 Social return’ kunnen in een contract worden gebruikt door de bepalingen op te nemen in deel 3 van het RAW-bestek.

Een beknopte toelichting op dit document volgt hieronder. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar de toelichting aan het einde van dit document.

Verantwoording

De opdrachtnemersorganisaties Bouwend Nederland, MKB-Infra en Vesin (Vereniging van Samenwerkingsverbanden Infrastructuur Nederland) hebben in juni 2014 een voorbeeldbestektekst voor duurzame social return aangeboden aan CROW. De tekst is bedoeld voor aanbestedende diensten, waaronder gemeenten die hem kunnen gebruiken bij het uitschrijven van een opdracht. Genoemde partijen willen zo lijn brengen in de veelheid van SROI-bepalingen die in omloop zijn bij gemeenten.

Social return is een onderwerp dat de afgelopen jaren sterk in de belangstelling staat. Om hieraan invulling te geven stellen opdrachtgevers vaak eigen contractteksten op, hetgeen tot een grote diversiteit aan teksten en oplossingsrichtingen leidt. Dit wordt door de opdrachtnemers vaak als kostenverhogend ervaren. Wenselijk zijn meer uniforme teksten met reële oplossingen.

CROW ziet de meerwaarde van een gestandaardiseerde tekst. Deze meerwaarde is mede onderschreven in gesprekken die CROW met opdrachtgevers heeft gevoerd om meningen te peilen rondom de voorbeeldbestektekst voor social return. Voor het opstellen van een standaard bestektekst voor de RAW-systematiek is het nodig dat de tekst in paritair verband (door opdrachtgevers en opdrachtnemers) wordt behandeld en vastgesteld.

In dat kader is op 14 september 2015 de RAW-werkgroep ‘Social return’ geïnstalleerd.

De werkzaamheden van de werkgroep zijn met de definitieve vaststelling van dit document met betrekking tot de RAW-teksten afgerond.

De voorliggende tekst is (mede) opgesteld op basis van de in juni 2014 aan CROW aangeboden voorbeeldbestektekst voor duurzame social return. De tekst is geschikt gemaakt voor de verschillende sectoren waarin de RAW-systematiek wordt toegepast, waaronder de grond-, water- en wegenbouw- en de groensector. Deze tekst zal worden opgenomen in de Catalogus Bepalingen en de Handleiding van de RAW-systematiek.

RAW-Catalogus met bepalingen

01.26 INZET PERSONEN IN HET KADER VAN SOCIAL RETURN

01.26.01 *Begrippen*

- 01 Te verstaan is onder:
- a. *social return*: de inzet van personen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt;
 - b. *opleidingsbedrijf*: een opleidingsbedrijf of een samenwerkingsverband van opleidingsbedrijven;
 - c. *voorschakeltraject*: een bijscholingstraject voorafgaand aan de inzet op het werk, gericht op technische kennis, vaardigheden en veiligheid op het werk.

01.26.02 *Doelgroep*

- 01 Tot de doelgroep van social return worden gerekend personen die zijn opgenomen in het Doelgroepenregister van Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), personen met een uitkering op grond van de Werkloosheidswet (WW), de Wajong of de Wia, personen zonder arbeidsbeperking die een uitkering ontvangen vanuit de Participatiewet, niet-uitkeringsgerechtigden die vallen onder de Participatiewet en leerlingen.

01.26.03 *Social-returnverplichting*

- 01 De aannemer moet bij de uitvoering van het project € ... inzetten voor social return.

*Bedrag invullen. Zie ook de toelichting.
Als lid 01 in het bestek wordt opgenomen, dan leden 02 en 03 niet opnemen.*

- 02 De aannemer moet bij de uitvoering van het project ... % van zijn loonsom inzetten voor social return.

*Percentage invullen. Een percentage van 5 wordt als proportioneel gezien, maar dit is in hoge mate projectafhankelijk. Zie ook de toelichting.
Als lid 02 wordt opgenomen, dan ook lid 03 opnemen. In dat geval lid 01 niet opnemen.*

- 03 Het in de aannemingsom begrepen bedrag aan loonkosten, uitgedrukt in het percentage van de aannemingsom, bedraagt

Percentage invullen op basis van de globale loonkosten uit de raming van de opdrachtgever.

Als lid 03 wordt opgenomen, dan ook lid 02 opnemen. In dat geval lid 01 niet opnemen.

- 04 Loonkosten van in te zetten personen maken deel uit van de social-returnverplichting.
- 05 De kosten die gemoeid zijn met opleiden of bijscholen en begeleiden van geselecteerde personen, al dan niet via een voorschakeltraject, maken deel uit van de social-returnverplichting.
- 06 Het is de aannemer toegestaan in het kader van social return personen in dienst te nemen, in dienst te houden of op andere wijze aan zich te binden.
- 07 Verloning van in te zetten personen moet plaatsvinden volgens de in de branche gebruikelijke tarieven.
- 08 Uiterlijk bij de eindafrekening verstrekt de aannemer de directie documenten als bewijs van invulling van de overeengekomen social-returnverplichting.

De bepalingen in dit artikel zo nodig aanvullen met eisen en gegevens die volgen uit het beleid of uit projectdoelstellingen. Bijvoorbeeld aangaande de waardebepaling van in te zetten personen (tarieven, waarde die ze vertegenwoordigen etc., waarbij tevens te betrekken kosten/opslagtarieven van begeleiding e.d.), eisen aan rapportering e.d.

01.26.04 *Korting*

- 01 De opdrachtgever is gerechtigd om over te gaan tot het opleggen van een korting op de aannemingsom ter hoogte van het door de aannemer niet ingevulde deel van de social-returnverplichting.
- 02 Geen korting wordt opgelegd indien en voor zover de inzet voor social return niet is gelukt en dit de aannemer niet kan worden toegerekend.

01.26.05 *Certificering Prestatieladder Socialer Ondernemen*

Er dient een keuze gemaakt te worden tussen het opnemen van:

- *artikel 01.26.05, 01.26.06 en artikel 01.26.07 of*
- *artikel 01.26.06 en artikel 01.26.07*

Artikel 01.26.05 opnemen als de aannemer een certificering volgens PSO mag inzetten voor de invulling van de social-returnverplichting.

- 01 De aannemer voldoet aan zijn social-returnverplichting als hij is gecertificeerd volgens de Prestatieladder Socialer Ondernemen van PSO Nederland, ten minste prestatieniveau ... of volgens een gelijkwaardige certificering.

Vereist (minimaal) prestatieniveau vermelden: A, 1, 2 OF 3.

- 02 De aannemer verstrekt de directie binnen 10 werkdagen na de opdracht van het werk een kopie van het vereiste certificaat.
- 03 Bij gebruik van een gelijkwaardig certificeringssysteem moet de aannemer deze gelijkwaardigheid binnen 10 werkdagen na de opdracht van het werk schriftelijk aantonen.
- 04 Als de aannemer voldoet aan de bepalingen in de voorgaande leden, zijn de artikelen 01.26.06 en 01.26.07 niet van toepassing.

01.26.06 Inzet van personen volgens eigen plan van de aannemer

Er dient een keuze gemaakt te worden tussen het opnemen van:

- *artikel 01.26.05, 01.26.06 en artikel 01.26.07 of*
- *artikel 01.26.06 en artikel 01.26.07*

- 01 Het bepaalde in dit artikel is van toepassing indien de aannemer personen uit de doelgroep in dienst heeft of op andere wijze aan zich heeft gebonden of gaat binden en hij deze wil inzetten in het kader van social return.
- 02 De aannemer stelt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk 15 werkdagen na de opdracht van het werk, een plan op voor de invulling van de social-returnverplichting en overlegt dit aan de directie.
- 03 Het plan moet voldoen aan de eisen, die ten aanzien van social return in de overeenkomst zijn gesteld en wordt door de aannemer van een behoorlijke toelichting voorzien.
- 04 De directie beslist zo spoedig mogelijk omtrent de goedkeuring van het plan en deelt haar beslissing binnen tien werkdagen na de dag waarop zij het plan heeft ontvangen schriftelijk aan de aannemer mee.
- 05 In het plan moet duidelijk worden aangegeven op welke wijze invulling wordt gegeven aan de social-returnverplichting. Hierbij wordt ten aanzien van de in te zetten personen ten minste aangegeven:

- op welke manier zij aan de aannemer zijn of worden gebonden;
- welke waarde zij in het kader van social return vertegenwoordigen;
- welke opleiding zij hebben of hebben gehad;
- voor welke werkzaamheden zij worden ingezet;
- ...

De lijst zo nodig aanvullen met de gewenste onderdelen. Bijvoorbeeld volgend uit beleid en/of de aard van het werk.

De bepalingen in dit artikel zo nodig aanvullen met eisen die volgen uit het beleid of uit projectdoelstellingen.

01.26.07 *Inzet en opleiding van personen die worden voorgedragen door de opdrachtgever*

Er dient een keuze gemaakt te worden tussen het opnemen van:

- *artikel 01.26.05, 01.26.06 en artikel 01.26.07 of*
- *artikel 01.26.06 en artikel 01.26.07*

- 01 Het bepaalde in dit artikel is van toepassing indien en voor zover de social-returnverplichting niet of niet volledig kan worden ingevuld overeenkomstig artikel 01.26.06.
- 02 De opdrachtgever draagt in overleg met de aannemer zorg voor selectie en voordracht van personen uit de doelgroep.
- 03 Het bepaalde in de navolgende leden is van toepassing bij de selectie en voordracht van personen die niet bij een bestaand werkgelegenheids-, opleidings-, of social-returnproject zijn betrokken.
- 04 De opdrachtgever en de aannemer komen overeen welke personen ter beoordeling zullen worden voorgedragen aan een opleidingsbedrijf.
- 05 De opdrachtgever en de aannemer komen overeen welk opleidingsbedrijf wordt ingeschakeld.
- 06 De aannemer geeft de opdracht voor beoordeling en/of opleiding aan het opleidingsbedrijf.
- 07 Het opleidingsbedrijf toetst of de voorgedragen personen over voldoende technische kennis en vaardigheden beschikken om veilig voor de werkzaamheden ingezet te kunnen worden.

- 08 Het opleidingsbedrijf kan adviseren over specifieke opleidings- of bijscholingsprogramma's en/of een voorschakeltraject voor de geselecteerde personen.

De bepalingen in dit artikel zo nodig aanvullen met eisen die volgen uit het beleid of uit projectdoelstellingen.

Toelichting

Algemeen

De bepalingen in het kader van social return in deze paragraaf dienen als uniforme basis voor het opnemen van een social-returnverplichting in RAW-bestekken.

Deze uniforme bepalingen kunnen zo nodig worden aangevuld met eisen die volgen uit het beleid van de opdrachtgever en/of uit specifieke projectdoelstellingen.

Het stellen van een social-returnverplichting is nadrukkelijk project/werk gerelateerd. Er moet dan ook allereerst gekeken te worden of het daadwerkelijk stellen van een SR-verplichting wel passend is voor het betreffende project. Aard, maar ook duur van het project kunnen bij die afweging een rol spelen. Ook zal bijvoorbeeld gelet moeten worden op vereiste (specialistische) vaardigheden en opleidingsniveaus van mensen die op een werk worden ingezet, wat de begeleidingsmogelijkheden zijn en of er bijvoorbeeld specifieke veiligheidsvoorschriften voor een werk gelden.

Bij positieve beantwoording van de vraag of het stellen van een social-returnverplichting passend is voor een werk, moet vervolgens gekeken worden of de social-returnverplichting ook naar omvang werkbaar is voor de opdracht (zie hiervoor ook de toelichting op artikel 01.26.03).

De artikelen 01.26.01 t/m 01.26.04 zullen altijd moeten worden opgenomen:

01.26.01 Begrippen

01.26.02 Doelgroep

01.26.03 Social-returnverplichting

01.26.04 Korting

De invulling van de Social Return verplichting heeft het karakter van een drietrapsraket, welke is weergegeven in de artikelen 01.26.05, 01.26.06 en 01.26.07:

- 01.26.05 (Optioneel) Opdrachtnemers met een certificering kunnen op die wijze aantonen dat zij aan (een deel van) hun social-returnverplichting voldoen;
- 01.26.06 Opdrachtnemers die zelf een plan hebben voor de invulling van (een deel van) de social-returnverplichting, bijvoorbeeld omdat zij al personen uit de doelgroep aan zich gebonden hebben, krijgen de mogelijkheid dit plan in te dienen;
- 01.26.07 Opdrachtnemers die zelf nog geen (volledig) plan hebben, vullen in samenwerking met de opdrachtgever en (samenwerkingsverbanden van) opleidingsbedrijven de social-returnverplichting in.

Artikel 01.26.05 alleen opnemen als een opdrachtgever het gebruik van de Prestatieladder Socialer Ondernemer van PSO-Nederland toestaat.

De artikelen 01.26.06 en 01.26.07 moeten altijd worden opgenomen en voorzien in invulling van de social-returnverplichting als een aannemer geen certificering volgens de PSO-ladder of een daaraan gelijkwaardige certificering bezit.

Toelichting op artikel 01.26.01 lid 01 sub c

Deze "voorschakel" garandeert, dat de in te zetten personen over voldoende instapniveau beschikken qua technische kennis en vaardigheden alsmede veilig op en om de bouwplaats kunnen worden ingezet. Ook met deze bijscholing wordt het perspectief op duurzame werkzaamheid in de bouw en infra vergroot.

Toelichting op artikel 01.26.02

Tot de doelgroep van social return wordt een aantal categorieën personen gerekend. Een drietal van deze groepen wordt hier nog kort toegelicht.

De eerste belangrijke categorie die onder de doelgroep is gebracht betreft *“personen die zijn opgenomen in het Doelgroepenregister van het UWV”*.

Banen voor mensen uit dit doelgroepenregister vallen onder de Banenafspraken uit het Sociaal Akkoord. Deze bepaling borgt dat inspanningen in het kader van de Participatiewet en de Banenafspraken te allen tijde meetellen bij de invulling van social return. UWV houdt het register bij. In het doelgroepenregister zijn personen opgenomen die onder onderstaande groepen vallen:

- mensen in de Wajong die kunnen werken;
- mensen met een WSW-indicatie;
- mensen met een WIW-baan;
- mensen met een ID-baan;
- mensen die onder de Participatiewet vallen, en van wie wij vaststellen dat zij niet het wettelijk minimumloon kunnen verdienen (maandelijks geactualiseerd);
- mensen die tussen 10 september 2014 en 1 juli 2015 zijn afgewezen voor de Wajong;
- schoolverlaters van het voortgezet speciaal onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro) en entree-opleiding in het mbo (maandelijks geactualiseerd).

Een andere groep betreft *“niet-uitkeringsgerechtigden die vallen onder de Participatiewet”*.

De niet-uitkeringsgerechtigden (zogenaamde Nuggers) vallen onder de doelgroep van de Participatiewet. Een nugger is iemand die:

- Geen uitkering ontvangt;
- niet werkt of studeert, of minder dan 12 uur per week werkt;
- wel graag zou willen werken of meer dan 12 uur per week zou willen werken;
- ondersteuning nodig heeft bij de re-integratie.

Een derde groep die nadrukkelijk tot de doelgroep van social return behoort, betreft *“leerlingen”*. Opleiden speelt in het verkleinen van afstand tot de arbeidsmarkt immers een belangrijke rol. Opleiden leidt niet alleen tot verbetering van de inzetbaarheid van de betrokken personen, als ook tot behoud van de benodigde vakkennis en – bekwaamheid in de bedrijfstak, maar biedt bovenal

toekomstperspectief aan de betrokkenen zelf. Partijen die leerlingen opleiden investeren in dit toekomstperspectief. Het is deze investering die maakt dat er ook in dit geval van social return inspanning gesproken kan worden.

Toelichting op artikel 01.26.03

Voor de inzet van social return in de uitvoeringsfase van een project wordt in beginsel uitgegaan van twee voorkeursopties:

- een vast bedrag (lid 01);
- een percentage van de loonsom (leden 02 en 03).

Wat een proportioneel en aanvaardbaar bedrag of percentage is, is nadrukkelijk projectgerelateerd en vereist daarom een projectspecifieke beoordeling. Met name of en in hoeverre social return voor het project passend is. Zie hiervoor de algemene toelichting op deze paragraaf.

Een opdrachtgever is daarbij vrij in zijn keuze voor het stellen van een bedrag of een percentage van de loonsom.

Gebruik van een vast bedrag (lid 01) verdient de voorkeur, omdat een bedrag gelijk is voor alle inschrijvers. Wanneer de optie van een percentage van de loonsom wordt gekozen (leden 02 en 03) moet een definitieve social-returnverplichting per inschrijver worden vastgesteld.

Bij vaststelling van de omvang van de verplichting voor het onderhavige project (voor zowel het stellen van een bedrag als een percentage van de loonsom) moet ook gelet worden op zaken als specifiek vereiste (specialistische) vaardigheden, opleidingsniveau, begeleidingsmogelijkheden, veiligheidsvoorschriften e.d.

Als gebruik wordt gemaakt van de bepalingen die een percentage van de loonsom voorschrijven (lid 02), zal de opdrachtgever met lid 03 tevens moeten aangeven wat het percentage loonkosten bedraagt ten opzichte van de aannemingssom.

Op deze manier is de verhouding tussen de loonkosten en de aannemingssom in het bestek inzichtelijk gemaakt. Een percentage van 5 van de loonsom wordt daarbij over het algemeen als proportioneel gezien.

Toelichting op artikel 01.26.03, lid 05

Personen uit de doelgroep worden in bepaalde gevallen door een opleidingsbedrijf of een samenwerkingsverband van opleidingsbedrijven, een separate stichting of anderszins in dienst genomen. Deze personen worden vervolgens via verschillende aannemers op verschillende projecten ingezet, totdat zij voldoende kennis en kunde hebben om duurzaam aan één bedrijf verbonden te worden. De inzet van personen via dergelijke constructies, waaronder ook het inzetten van onderaannemers met personen uit de doelgroep, zijn met deze bepaling toegestaan naast de inzet van personen die direct in dienst van de aannemer zijn of worden genomen. Het toestaan van dergelijke constructies, naast het direct in dienst nemen van personen door de aannemer, beperkt het mogelijke risico van 'draaideurconstructies' waarbij personen na afloop van een project (gedwongen) uit dienst treden.

Toelichting op artikel 01.26.05 lid 01

Bij gebruik van de optie voor PSO-gecertificeerde bedrijven zal de minimaal gewenste trede ingevuld moeten worden.

De treden lopen uiteen van:

A Aspirantstatus

- 1 Voldoen aan de basisnorm voor socialer ondernemen met meer personen uit PSO-doelgroep dan gemiddeld bedrijf.
- 2 Bovengemiddelde inzet PSO-doelgroep.
- 3 Koploper op inzet PSO.

Op alle niveaus geldt het voldoen aan kwalitatieve eisen m.b.t. passend werk, integratie, functioneren & ontwikkelen en begeleiding.

Voor kleinere opdrachten ligt een minimale eis van trede 1 het meest voor de hand. Voor meer informatie zie www.pso-nederland.nl.

Toelichting op artikel 01.26.06 lid 01

Personen uit de doelgroep worden in bepaalde gevallen door een opleidingsbedrijf of een samenwerkingsverband van opleidingsbedrijven, een separate stichting of anderszins in dienst genomen. Deze personen worden vervolgens via verschillende aannemers op verschillende projecten ingezet, totdat zij voldoende kennis en kunde hebben om duurzaam aan één bedrijf verbonden te worden. De inzet van personen via dergelijke constructies, waaronder ook het inzetten van onderaannemers met personen uit de doelgroep, zijn met deze bepaling toegestaan naast de inzet van personen die direct in dienst van de aannemer zijn of worden genomen. Het toestaan van dergelijke constructies, naast het direct in dienst nemen van personen door de aannemer, beperkt het mogelijke risico van 'draaideurconstructies' waarbij personen na afloop van een project (gedwongen) uit dienst treden.